

Folkekirken på St. Hanshaugen

NYHETSBRV
FASTE&PÅSKE
2023
www.kirken.no/sthans/

ST. HANSHAUGEN SOKN, GAMLE AKER & LOVISENBERG KIRKER

MENIGHETSHUSET PÅ LOVISENBERG RENOVERES!

I 2021 mottok menigheten en større arv fra Ruth og Svein Engebretsen. En pengesum og en leilighet i Vallegata som ble solgt, var testamentert til Lovisenberg menighet, som jo ikke eksisterer lenger. Menighetsrådet mente da det var riktig å bruke en del av disse pengene i Lovisenberg, nemlig på å pusse opp menighetshuset i Lovisenberggata 4, som har tjent oss trofast i tretti år, og som nå er slitent og klart for fornyelse.

Og mandag den 20. februar braker det løs. Alle overflater skal pusse opp. Taket blir lydisolert, slik at salen kan brukes til litt mer høylytte aktiviteter enn nå. Vi får nytt kjøkken, og garderobe og toaletter fornyes. Bodene og skapene får også en oppgradering, det er behov for mer hensiktsmessig lagringsplass.

I tillegg kommer det videokanoner permanent i taket, som gjør det enklere å vise presentasjoner, lysbilder og filmer. Det kan være nyttig både for foredragsholdere og i barne- og ungdomsarbeidet.

Møblene er også modne for utskiftning. Nye bord og stoler kommer etter hvert på plass. Det som er brukbart av det gamle kastes ikke, men selges eller gis bort.

Og lokalet gjøres mer tilgjengelig for mennesker med ulike funksjonshemninger. Ytterdøra får automatisk åpning, terskler og dørråpninger tilpasses for rullestoler. Det installeres teleslynge.

Vi håper og tror at disse fornyelsene og forbedringene skal gjøre menighetssalen

enda mer hensiktsmessig og attraktiv både for våre egne arrangementer og for leietakerne. For tiden er det eldresenteret og Oslo kommune som er faste leietakere på dagtid. I tillegg leies lokalet ut til lokale lag og foreninger samt selskapelighet på kveldene. Vi håper at menighetssalen skal bli et sted som brukes av folk og lag i lokalmiljøet enda mer enn nå.

Vi regner også med å få i gang flere aktiviteter for barn og unge. Her kan nevnes etter skoletid-tilbud en gang i uka fra høsten av, mulig ungdomsklubb, samt

Vinteren er i ferd med å slippe taket på St. Hanshaugen!

INNHOLDSFORTEGNELSE

I dette nyhetsbrevet for soknet gleder vi oss over å kunne fortelle om:

- Menighetshuset på Lovisenberg rehabiliteres!
- Fastetid – på vei mot påskemorgen
- Menighetstur med Skibladnet
- Vinter og vår på primstaven
- Hvor ble det av nasjonalmonumentet?

selvfølgelig videreføring av Supertirsdag og middag før familiekoret.

Renoveringen forventes å ta ti uker. I denne tiden blir noen av aktivitetene lagt til andre steder, andre blir avlyst. Nærmere

informasjon om dette kommer etter hvert.

Og så er det bare å glede seg til å feire gjenåpningen sånn rundt første mai!

*Av Kirsten T. Nilsen,
leder av menighetsrådet*

FASTETID – PÅ VEI MOT PÅSKEMORGEN

Fastetiden er perioden fra askeonsdag til og med påskeaften. Det blir 40 dager, fordi søndagene ikke regnes som fastedager. Har fasten noen rolle og betydning for oss i dagens Norge?

Forbildet for den kristne fastetiden er primært hentet fra historien om Jesu fristelse i ørkenen, både Matteus, Markus og Lukas forteller at Jesus da fastet i 40 dager. I Det gamle testamente kan vi lese om hvordan Moses ventet i 40 dager på at Gud skulle gi ham lovtavlene på Sinai-fjellet og vi hører om Israels 40-årige vandring i ørkenen. – Tallet 40 går igjen knyttet til det å vente, utfordres, prøves.

Den kristne fasten skulle være en tid for å minnes og leve seg inn i Jesu kamp mot fristelse og det onde. Fasten kom i praksis til å bli frivillig avholdenhet fra ytre ting som i og for seg var ansett som lovlige, for å kunne vie tid og oppmerksomhet til det «åndelige liv». Fasten var en tid som sto i oppgjørets, i botens tegn. Askeonsdag, som innleder fasten, har fått navn etter den gammeltestamentlige skikk å kle seg i sekk og aske. Dette skulle være et synlig tegn på hjertets indre omvendelse og bot, at hva vi selv makter og presterer ikke er mer enn aske for Gud.

Et åndelig liv...?

Faste er i dag noe vi særlig forbinder med den katolske verden, og noe vi har mindre klare forestillinger om her oppe i det protestantiske Nord-Europa. Det er selvsagt ikke tilfeldig, og det handler ikke bare om sekularisering, men også om vår protestantiske kultur. Utfordringen

for reformatorene på 1500-tallet var i denne sammenheng alle regler knyttet til fasten, hva de kalte «overleveringene». – Når keiseren i 1530 krevde at de som fulgte Luther i kritikken av kirken nå skulle gjøre rede for hva de mente, noe som skjer i Augsburg i 1530, blir nettopp fasten ett av temaene de gjør rede for.

Problemet med fasten, fremholdt nå reformatorene, var alle forskriftene som kirken brukte til å definere fasten. – Og hvordan det å følge disse forskriftene var avgjørende for å leve et «åndelig liv». Opplevelsen var at det å overholde kirkens forskrifter om mat, klesdrakt, helligdager og alle øvrige regler, i seg selv ble det viktige. Dette var nå de gjerninger man skulle gjøre og som kirken omtalte som «nyttige og gode» for menneskets frelse og salighet, og omtalt som *åndelig* og *fullkomment* liv. Her er det reformatorene protesterer. Reformatorene argumenterer med at det er motsatt, at hva kirken omtaler som verdslige og ufullkomne gjerninger, altså som noe lavere, er de rette og egentlige gjerninger man skal vektlegge! Konkret peker de på hverdagslivet, alt som gjøres så livet kan leves og samfunnet henge sammen, som å være foreldre og oppdra barna sine, at fyrsten styrer samfunnet osv. Dette er Guds egentlige bud, sier man nå. – Dette kan du lese i teksten Confessio Augustana art. 26 fra 1530, ett av Den norske kirkes bekjennelsesskrifter.

Bare festen igjen...?

Hvor er vi da, hvordan nå tenke om faste?

Middelalderens tradisjoner for alvor og bot i fasten lever i dag kun i begrenset grad, det gjelder hele Europa. Men festen før fasten, vår *Fastelavn*, den lever videre i former som fastelavnsboller her hos oss og som karneval i andre deler av verden.

Den kristne fasten skulle være en tid for særlig å minnes og leve seg inn i Jesu kamp mot fristelse og det onde. For slik å ta vår egen kamp mot fristelse og ondskap på alvor. For gjennom å leve seg inn i Jesu kamp, få oppleve at vi ikke er alene i kampen.

Hvordan så levendegjøre fasten i våre liv? Jeg tror vi skal bruke fasten til å stanse opp, og det er to perspektiver som begge er like viktige – og som henger sammen: Våge å åpne opp, og se inn i mørke og utfordrende områder i vårt eget sjelsdyp – spørre oss selv om hvilke sår og krefter i oss som virker ødeleggende, er destruktive, både i møte med andre mennesker og i hvordan vi tenker og føler om oss selv. Det andre perspektivet handler om å se lenger enn kun inn i eget sjelsdyp, og også se rundt oss i det samfunn vi alle er del av, stille spørsmål ved hvordan vi kan virke til å ivareta og styrke liv og fellesskap der vi lever.

Helt konkret? Ett sted må vi begynne, hva med å begynne her, ved å tenke nytt

om behov: De gamle spurte seg selv gjerne om materielle ting: «Har jeg behov for dette?» Hvis svaret var nei, lot man det være. I dag er spørsmålet kanskje mer: «Har jeg lyst på dette?» – Og har jeg lyst på det ene eller andre, ser jeg kanskje ingen grunn til å la være, såfremt økonomien tillater.

I dag erkjenner vi at vi er del av et samfunn og en kultur med et forbruk som ikke er bærekraftig. Vi lever liv som kloden ikke tåler, som vår neste ikke tåler. Ser vi den smerte og de utfordringer vi skaper, for andre enn oss selv, for andre enn vår nabo – for fremtidige generasjoner, for mennesker i andre deler av verden, mennesker som gjennom sine liv muliggjør vår rikdom uten selv å kunne få del i den? «Har jeg behov for dette?»

Jesu kamp mot fristelse og det onde, skal også være vår kamp. Jo, det er behov for faste, men mindre å repetere de gamle botsøvelser. Mer å søke nye praksiser. – Og 40 dager bør egentlig bare være en begynnelse, hele vårt liv burde være bot og faste. Nettopp fordi vi får tro på påskemorgen der fremme, kan vi våge og finne krefter til å stå i kampen!

Av Roger Jensen,
sokneprest

Lovisenberg kirke

FORUM FOR TRO&TANKE

Folkekirken på
St. Hanshaugen

GAMLE AKER & LOVISENBERG KIRKER

«Forum for tro&tanke» – for deg som søker kunnskap om kirke og kristendom, et åpent og undrende fellesskap.

Enkel servering kl. 19.00, så kveldens tema med foredrag av ledende fagfolk fra våre teologiske institusjoner. Åpen samtale ledet av sokneprest Roger Jensen (slutt ca 21.00).

16. februar: Job og Gud – og det onde i tilværelsen? m/ Terje Stordalen (TF/UiO)

16. mars: Nattverden i kirken – gir det mening? m/ Roger Jensen

27. april: «Varme hender» – og kristen gudstro? m/ Jan-Olav Henriksen (MF)

25. mai: Jesu lignelser – den gang og i dag? m/ Ellen Aasland Reinertsen (TF/UiO)

Gratis deltakelse! Akersbakken 30, v/ Gamle Aker kirke
Påmelding til forum: post.sthans.oslo@kirken.no
www.kirken.no/sthans

Folkekirken på
St. Hanshaugen
GAMLE AKER & LOVISENBERG KIRKER

**GAMLE AKER-SØNDAG
I LOVISENBERG KIRKE**

HØYMESSE KL 11.00 – STOR KIRKEKAFFE MED PÅFØLGENDE SAMTALE

29. januar: Katharina von Bora –
nonnen som fridde til Martin
Luther og utfordret patriar-
katet. Med Live Bressendorf
Lindseth
26. februar: Gisle Johnson – pi-
etisten som var med
forme det moderne Norge.
Med Trond Enger
26. mars: Gud – midt i krigens gru?
Med Palle Ydstebø
30. april: Barn og religiøsitet
Med Hedvig Montgomery
28. mai: Pinsefest!

(Skjer i Lovisenberg kirke og menighetshus,
i Lovisenberggata – gratis deltakelse!)

BLI MED PÅ MENIGHETSTUR MED SKIBLADNER!

St. Hanshaugen & Fagerborg menigheter inviterer personer over 65 år på tur med selveste Skibladner!

Turen skulle etter planen skje i fjor sommer, men som alle påmeldte fikk beskjed om måtte turen avlyses da Skibladner hadde havari, et skovlhjul var ødelagt. I år forsøker vi igjen! Vi inviterer til menighetstur onsdag 21. juni, seilasen går fra Hamar til Lillehammer og er på omlag 4 timer.

Når vi går ombord i skipet får vi enkel servering (vaffel og kaffe) og senere får vi servert middag, «Skibladners Tradisjonelle Laks», som anrettes med Sandefjordsmør, agurksalat og kokte poteter. Til dessert får vi jordbær med fløtemelk og kaffe.

Med Skibladner får de reisende oppleve mjøslandskapet slik det bør sees — fra sjøsiden. Fra Lillehammer kjører vi hjem til Oslo og har ankomst ved Lovisenberg kirke på ettermiddagen.

Reiseledere fra menigheten er sokneprest Roger Jensen (95402610 eller e-post: rj227@kirken.no) og Else-Margrethe Nielsen.

Merk: Det er begrenset antall plasser, beboere i soknet har fortrinnsrett. Egenandel kr.100,-

Turen er støttet med tilskudd fra Langaas legat. Legatet er opprettet etter en gave fra Gunda Mathilde og Erling Langaas, til arbeid i menigheten for mennesker over 65 år.

Nærmere informasjon kommer, det er ennå ikke åpnet for påmelding.

Foto: © AS Oplandske Dampskibsselskap

VINTER OG VÅR PÅ PRIMSTAVEN

Da jula vel var feid ut den 13. januar, var det forventet at den kaldeste delen av vinteren gjenstod. Likevel så en framover til våren og det kommende året og la merke til forskjellige tegn for vær og avling. En kan jo forundre seg over hvor ulike disse spådommene kunne være. Noen gang varsler tegnene godt år, andre steder varsler en de samme tegnene et dårlig år. Men så var det jo heller ikke samme været alle steder. Og med en stor variasjon må det jo i hvert fall ha vært noen som fikk rett en gang imellom!

25. januar ble kalt Pålsmesse, eller *Pauli omvending* som det het i kirkekalenderen. Primstavmerket kunne være et sverd, fordi Paulus ble halshogd. Men noen steder mente man at Paulus hadde vært en slags kriger, og merket er en bue. Dette var en viktig merkedag, og var det fint vær, varslet det et godt år. Over hele Norden mente man at det var uheldig å starte noe stort arbeid eller gi seg ut på sjøen denne dagen. Det ville komme til å mislykkes. I Hålogaland ventet en storm og uvær denne dagen. (De hadde nok nyttårsorkaner den gangen også!)

Den 2. februar var det kyndelsmesse, etter den katolske helligdagen *Missa*

festum candelarum. Primstavmerket kunne være en lysestake, en krone eller en lilje som skulle symbolisere uskyld. Prestene og menigheten bar brennende lys i prosesjon til minne om Marias kirkegang (renselse). Disse lysene ble tillagt en særlig kraft til å beskytte mot onde makter, og ble brukt ved vogga til udøpte barn, ved sykeseng og likbåre.

Noen steder på Vestlandet og i Nord-Norge ble dagen regnet som den siste juledagen, og da skulle man ha noe godt å spise, gjerne julemat. I Nordfjord drakk de opp resten av juleølet, og etter den dagen trengte man ikke å skjenke øl til folk som stakk innom.

Flere steder mente de nå at halvparten av vintersnøen hadde falt, og at halvparten av dyreforet skulle være brukt opp. Men i Rogaland og Vest-Agder regnet en kyndelsmesse for å være første vårdagen.

Merkedagene som følger utover i februar og mars, peker fram mot våren og sommeren.

Den 1. mars sa en i Vestre Slidre at derom det var sol og det dryppet fra kirketaket den dag, så var det håp om tidlig vår.

25. mars var Marimesse, *Vårfruemesse*

en viktig kirkelig merkedag til minne om Marias bebudelse, som vi jo også feirer i våre kirker. Marias betegnelse *Vår frue* førte til den folkelige oppfatningen om at det dreide seg om årstiden. På primstaven finne vi dermed både en krone fordi Maria var himmeldronningen, og et tre, et folkelig vårtegn. Vårfruemesse var den siste viktige merkedagen før *sommarmål* den 14. april. Værmerkene for våren var mange, og det er interessant å legge merke til at folk kunne være bekymret for at tidlige vårtegn skulle føre til at vinteren «tok hevn» og kom tilbake. På Voss sa en at så mange dager som bekken rant før Marimesse, så mange dager skulle det fryse på etter.

Mange steder i Sør-Norge sa en at bjørnen kom ut av hiet denne dagen, og at det huset som bjørnen først så røyk fra skulle få besøk av bjørnen på sommeren, da den var ute etter buskapen. Så da var det om å gjøre å vente med frokostgrøten til naboen hadde fyrt opp!

Etter den dagen skulle en ikke tenne lys om kvelden i Nordhordland.

Den 1. april har narreskikker knyttet til seg som går helt tilbake til Romerriket. Men i Norge har den ikke hatt noe spesielt navn, og har ikke vært merkedag, selv om den er markert på noen primstaver. Narreskikkene spredte seg ut til siste del av april og første delen av mai. En kunne bli kalt *Aprilsnarr* eller *Maigås* avhengig av når en ble narret.

Den 14. april er kalt *sommermål*, for da begynte sommerhalvåret. Primstaven hadde en vinterside fra 14. oktober til 13. april, og en sommerside fra 14. april til 13. oktober. Denne todelingen av året hadde å gjøre med arbeidets gang i det gamle bondesamfunnet. Selv om de fleste merkedagene går tilbake til de katolske helgendagene, har de i folketroen

først og fremst overlevd som dager da en tok merke for været eller da tjenestefolkene flyttet eller dyra ble sendt på beite. De kunne også fungere som markører for når et arbeid skulle være påbegynt eller fullført.

De *bevegelige* helligdagene var naturlig nok ikke markert på primstaven, som jo var en fast kalender som var den samme fra år til år.

Men de ble jo selvfølgelig feiret. I år faller fastelavns søndag på *19. februar*. Den dagen og de to påfølgende var de siste før fasten tok til på askeonsdag, og da var det om å gjøre å spise godt og fett før fasten begynte. Og så skulle man piske hverandre med fastelavnsris. Blåmandag har fått sitt navn fra skikken med å bre et blått klede over alteret i forberedelse til fasten. Det er jo fiolett som er fastefargen, men den fiolette fargen var ofte for dyr, derfor brukte en blått i stedet. Blåmandag er som kjent betegnelse for dagen etter festen, i bokstavelig eller billedlig betydning. Feitetirsdag taler for seg, da skulle det fråtses i mat som var forbudt i fasten. På askeonsdag begynner fasten, som varer i 40 dager fram til første påskedag, med unntak av søndagene, som ikke er fastedager. I noen kirker markeres askeonsdag med at menigheten kommer frem og får tegnet et askekors i pannen. I de seinere årene har også den søreuropeiske skikken med karneval, farvel til kjøttet, fått fotfeste i Norge, og i Lovisenberg kirke er det karnevalsgudstjeneste på fastelavns søndag.

Merkedagene i påsken kan du lese om i nyhetsbrevet for våren 2022. Regner med at alle selvfølgelig har tatt vare på det!

Kilde: Brynjulf Alver: *Dag og merke*

Av Kirsten T. Nilsen

HVOR BLE DET AV NASJONALMONUMENTET?

Midt inne på området til Diakonissehuset og Lovisenberg sykehus ser vi et gressbelagt område hvor det står seks eiketrær. Det kan se ut som de har vært del av en ring.

Det var her, akkurat her, at et av Norges første nasjonalmonument og utvilsomt det første i hovedstaden, ble reist på 1800-tallet, omgitt av da til sammen 12 eiketrær og 12 kjempesteiner. Hvordan kom dette i stand, og hva har skjedd siden? Steinen står jo ikke lenger her! Hvor er den blitt av?

Det er ikke noen entydig definisjon av ordet *nasjonalmonument*, men vanligvis vil det dreie seg om et fysisk minnesmerke over en eller annen sentral begivenhet eller virksomhet i en nasjons historie.

17. mai 1814 er en slik sentral begivenhet i Norges historie. Vi vet at dagen ble feiret flere steder rundt omkring i landet i årene som fulgte, men vi vet også at svenskene mislikte dette. De ville heller at vi skulle feire grunnlovsendringen av 4. november 1814, den som formaliserte unionen mellom Norge og Sverige. Kanskje av denne grunn ble det ikke etablert så mange permanente, fysiske minnesmerker over 17. mai 1814 så lenge unionstiden varte.

Ingar Sletten Kolloen forteller i sin bok om Snåsamannen at Ole Rønning reiste den første 17. mai-stenen i Norge i 1835, før han emigrerte til Amerika. I Larvik var det, angivelig i 1864, en utstilling i Bøkeskogen hvor det ble reist et minnesmerke over 17. mai. Dette ble bygget i tre og tatt ned igjen da utstillingen var over.

I Kristiania var det også krefter i gang for å få reist et minnesmerke over 17. mai 1814. Og særlig aktuelt var dette nettopp i 1864, 50 år etter Eidsvollsgrunnloven. Men veien frem var kronglete og

høyst ukonvensjonell.

Torvslaget

Vi skal tilbake til 17. mai 1829; det året var det gått 15 år siden Eidsvollsgrunnloven ble undertegnet. Norge hadde nesten like lenge vært i union med Sverige, og svenskene var, som nevnt, ikke overbegeistret for den norske 17. maifeiringen. I 1829 tilspisset det seg. Dette året var 17. mai på en søndag, og mange mennesker benyttet det fine og varme vårværet til å gå ned på havnen hvor dampskipet "Constitutionen" var ventet på sin ukentlige rute fra Bergen. "Constitutionen" var Norges første dampskip, levert i desember 1826. Navnet betyr "grunnloven", og det fikk en dobbelt betydning når folkemengden nå begynte å rope hurra til "Constitutionen". Etterpå dro folkemengden opp til Stortorvet, og det kom til tumulter med politiet som bad om militær assistanse. Kavaleriet kom med dragne sabler, etter dem kom 90 fotfolk med gevær. Heldigvis ble ingen skudd avfyrt, men flere ble truffet av sabelslag, blant dem en ung danske, Fritz Heinrich Frølich. Ellers er det vel kjent at kandidat Henrik Wergeland også var med under opptøyene. Han var en av de 12 som det ble foreslått reist tiltale mot. Etter denne episoden innså Carl Johan at han måtte la nordmennene få feire 17. mai.

Fritz H. Frølich

Fritz Heinrich Frølich var innvandrer fra Sjælland i Danmark, men av polsk slekt. Han kom til Christiania i 1823, bare vel 16 år gammel. I 1834 ble han handelsborger i Christiania. Selv om han altså ikke var norsk, ble han snart en stor patriot. Dette var for øvrig tilfelle med flere andre innvandrere på denne tiden.

Senere ble Frølich en av de store "gründere" i hovedstaden, med en mangfoldig fabrikkaktivitet i Kirkegaten 34 – bl.a. veveri, dreieverksted og produksjon av hekter og hårnåler, sprit, parfyme, salt, spasérestokker, bukseseler, piperør, fyrstikker, sigarer, lamper, tapeter, røkelse, stålspenner, belter, trikotasje, såpe, trykksverte, peppermynnte, blekk, leketøy, eddik, sement og lakk. Ikke uten grunn ble bygården kalt Noas ark! Mange av virksomhetene ga støtet til en rekke banebrytende større fabrikkanlegg utover hele landet. Dessuten var han initiativtaker til etablering av jernbane (Eidsvollsbanen) og dampskipsruter til utlandet. Mest kjent er han dog for etableringen av Christiania Bank og Kreditkasse i 1848.

I 1853 kjøpte Frølich Lovisenbergløkken som først var i bruk som sommersted; fra 1858 som helårsbolig etter at eiendommen i Kirkegaten strøk med i den store bybrannen.

Frølich beholdt sin patriotiske holdning hele livet, og det fortelles at han i 30 år etter Torvslaget stadig hadde smerter i armen etter sabelslaget, men at disse smertene var hans livs stolthet.

17. mai på Lovisenberg

Etter hvert som 50 års dagen for 17. mai 1814 nærmet seg, var det, som nevnt, en del diskusjon og forslag om ikke det burde reises et grunnlovsmonument/nasjonalmonument. Men vi var jo fortsatt i union med Sverige, og dette og andre ting kan ha bidratt til at det hele ikke ble

noe av i offentlig regi. Dette forarget Frølich så sterkt at han på egen hånd fikk reist en bauta på sin egen eiendom Lovisenberg, og den 17. mai 1864 var det duket for stor fest hjemme hos banksjefen: man skulle feire 50 års dagen for grunnloven og 35-års dagen for Torvslaget. Ved foten av bautaen ble det gravd ned en kobberkasse som inneholdt noen eksemplarer av datidens aviser og mynter samt et pergamentblad som nærmere skildret begivenheten på denne historiske dagen. Dokumentet lyder slik:

«I Jesu navn!

Aar 1864 den 17de Mai, Femtiaarsdagen efter Kongeriget Norges Constitution grundlagdes paa Eidsvold, plantedes 12 Egetræer paa denne Plads af bankchef Frølich og Familie paa Lovisenberg. – Frihedsdagen feiredes paa følgende Maade:

Klokken 3 om Morgenen heisedes Flaget under Kanonsalut. Klokken 4 begav man sig i Procession hid til denne Plads. Sønnen G. (= Georg) gikk i Spidsen blæsende paa Horn, dernæst kom de 12 udvalgte Egetræer baaret av Processionen. Plantningen begyndte. Ethvert Træ var omvundet med trefarvede Baand, rødt, hvidt og blaåt.

Frølich senior sagde nogle Ord og bad Gud velsigne vort Lands dyrebare Frihed, indpræntede de tilstedeværende Unge med Varme at værne om den, ofre Liv og Gods for dens Bevarelse samt at være overbevisede om, at Gud vilde velsigne Folk og Land, naar Folket selv ikke svigtede og forlod sin Post. Danmark var i disse Dage skjændig forladt af Alle. Det fægtede Fortvivlelsens Kamp ved Nordens Sydgrændse for Norden mot de tvende rovlystne Stater, Preussen og Østerrig. Men vore Veie er ikke Guds Veie, og vore Tanker er ikke Guds Tanker! – Kanonade.»
Underskrifter.

Til Frognerseteren – og tilbake?

Frølich døde i 1877. Eiendommen ble noen år etterpå solgt til Diakonissehuset. I 1905 ble bautasteinen av Frølichs etterslekt forært Kristiania kommune og gjenreist på Frognerseteren. Der står den den dag i dag, på et sted hvor den ikke har noen som helst tilknytning og hvor det ikke er gitt noen nærmere forklaring. Hvis ettertiden skulle komme til å assosiere Thomas Heftye, som kjøpte Frognerseteren nettopp i 1864, med denne bautasteinen, så vil det være historieforfalskning. Bautaen er uløselig knyttet til Fritz. H. Frølich og Lovisenberg. Det har siden 1990-tallet vært tatt flere initiativ for å få flyttet bautaen tilbake til der den i sin tid ble reist. Her er riktignok 6 av de opprinnelig 12 eiketrærne borte, det skyldes tidens tann. Og for noen få år siden ble dessverre alle granitt-steinene fjernet.

Initiativet til flytting av bautaen tilbake til Lovisenberg ble rettet til så vel Diakonissehusets styre samt til ledelsen av kulturetaten i Oslo. Kulturetaten godkjente flyttingen og sa seg enig i bakgrunnen for dette. Det var også stor interesse blant nålevende medlemmer av familien Frølich. Det ble pekt på at en flytting ville understreke den pionérinnsats som ble gjort og som fortsatt gjøres på Lovisenberg i forbindelse med

sykepleieutdanning og sykehusdrift. Flyttingen skulle finne sted 18. oktober 2017. Da var det på forhånd gravd rundt bautaen som også var polstret med treverk med henblikk på transporten tilbake til Lovisenberg.

Hva skjer så?

Like før flyttingen protesterer restaurantsjefen på Frognerseteren mot flyttingen under henvisning til at bautaen står på hans (dvs. Frognerseterens) grunn og at han ikke var blitt informert på forhånd. Han hevdet også at Frølich selv hadde et ønske om at bautaen skulle stå oppe på Frognerseteren hos sin gode venn Thomas Heftye.

Så da ble bautaen senket ned i jorden igjen, og her har den stått siden.

I mai 1966 ble en bronsestatue av Cathinka Guldberg, Norges første sykepleier og grunnlegger av Diakonissehuset, avduket ikke langt fra stedet hvor nasjonalmonumentet stod. Og Cathinka skuer fra sin sokkel utover, tålmodig og i trygg forvisning om at bautaen en dag nok vil komme tilbake. Da er ringen sluttet: Da har vi side om side, på én og samme eiendom, minnesmerkene over to av 1800-tallets mest interessante og banebrytende personligheter i Kristiania.

*Av Anders Smith,
redaktør (Foto: privat)*

VALG TIL MENIGHETSRAAD

Hva gjør et menighetsråd?

Menighetsrådets oppgave er å ha ansvar for det kristelige liv i soknet, for at kirkelig undervisning, kirkemusikk og diakoni innarbeides og utvikles, og avgir uttalelser om kirkelige spørsmål. Ansvar for økonomiske prioriteringer og satsninger. Rådet medvirker ved tilsetting av prest og andre kirkelige stillinger i menigheten. Hovedansvaret for gudstjenester og kirkelige handlinger er lagt til presten, men utover det ligger den kirkelige myndighet på lokalplanet til soknet, representert ved menighetsråd og kirkelig fellesråd (hvor alle menighetsrådene sammen er representert).

Hva betyr det helt konkret?

Menighetsrådet fastsetter strategi for soknet og gjør prioriterer om hva midler og ressurser skal benyttes til, som:

- Hva skal kirkeoffer gå til?
- Hvordan utvikle kirken til kulturarena?
- Hvilken form av Herrens bønn, Fader vår, skal benyttes i gudstjenesten?
- Skal vi etablere ungdomsklubb?
- Hvor mye midler skal settes av til gudstjenester og kirkemusikk?
- Skal vi i soknet etablere familiekor?
- Skal midler settes av til å pusse opp menighetshus?

Største sak som venter kommende periode handler om menighetsrådet skal bygge nytt «Kultur- og kirkesenter» ved Gamle Aker kirke, i Akersbakken 30. Inneværende menighetsråd har gjort grunnarbeidet, med Arkitekt Reiulf Ramstad. Ønsker kommende menighetsråd å realisere et «Kultur- og kirkesenter» for soknet og bydelen – en storstue for ulike aktiviteter og arrangement, og til utleie til private

markeringer og feiringer?

Forrige menighetsråd vedtok en spennende strategi for arbeidet i soknet – vil du være med å videreutvikle strategien?

I Lov om Den norske kirke (kirkeloven) heter det, sammenfattende:

«Menighetsrådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i soknet, særlig at Guds ord kan bli rikelig forkynt, syke og døende betjent med det, døpte gis trosopplæring, barn og unge samlet om gode formål og legemlig og åndelig nød avhjulpet.»

Menighetsrådet møtes én gang i måneden, møterammen er vanligvis 17.00-20.00. Under rådet etableres ulike utvalg ut fra interesser og behov. Den som er daglig leder i stab, er sekretær for rådet og har ansvar for å følge opp rådets vedtak.

Det er kirkevalg 10. og 11. september 2023, det er åpent for å forhåndsstemme digitalt fra 10. august til 6. september. Alle som er medlem i Den norske kirke og har fylt 15 år eller er eldre, kan stemme.

Valgkomiteen i St. Hanshaugen sokn består av: Erlend Landsend, Trygve Riiser Gundersen og Roger Jensen (sokneprest).

(Arkivfoto – menighetsrådet i arbeid)

GUDSTJENESTER I LOVISENBERG KIRKE, FASTEN OG PÅSKE 2023

- Søndag 19. februar, kl. 11.00, fastelavnssøndag, prest Ingrid Elise Wergeland, organist Runa V. Taksdal, trosopplærer Kristian H. Aschim, diakonimedarbeider Helene Bishop
- Søndag 26. februar, kl. 11.00, «Gamle Aker-søndag i Lovisenberg», prest Morthen Sørлие, organist Runa V. Taksdal
- Torsdag 2. mars, kl. 19.00, fastegudstjeneste, prest Roger Jensen, organist Runa V. Taksdal
- Søndag 5. mars, kl. 11.00, «Bollegudstjeneste» for store og små, prest Morthen Sørлие, organist Runa V. Taksdal, trosopplærer Kristian H. Aschim, diakonimedarbeider Helene Bishop
- Torsdag 9. mars, kl. 19.00, fastegudstjeneste, prest Anna Runesson, organist Runa V. Taksdal
- Søndag 12. mars, kl. 11.00, høymesse, prest Roger Jensen, organist Runa V. Taksdal
- Torsdag 16. mars, kl. 19.00, fastegudstjeneste, prest Morthen Sørлие, organist Runa V. Taksdal
- Søndag 19. mars, kl. 11.00, høymesse, vikarprest, organist Runa V. Taksdal
- Torsdag 23. mars, kl. 19.00, fastegudstjeneste, prest Ragnhild Koren, organist Runa V. Taksdal
- Søndag 26. mars, kl. 11.00, «Gamle Aker-gudstjeneste i Lovisenberg» på Maria budskapsdag, prest Roger Jensen, organist Runa V. Taksdal. Majorstua kammerkor deltar.
- Torsdag 30. mars, kl. 19.00, fastegudstjeneste, prest Roger Jensen, organist Runa V. Taksdal
- Søndag 2. april, kl. 11.00, «Bollegudstjeneste», gudstjeneste for store og små på Palmesøndag, prest Ingrid Elise Wergeland, organist Runa V. Taksdal, diakonimedarbeider Helene Bishop
- Skjærtorsdag 6. april, kl. 17.00, prest Roger Jensen, organist Runa V. Taksdal
- Langfredag 7. april, kl. 15.00, prest Ingrid Elise Wergeland, organist Runa V. Taksdal
- Påskedag 9. april, prest Roger Jensen, organist Runa V. Taksdal
2. påskedag 10. april, prest Morthen Sørлие, organist Runa V. Taksdal

For informasjon om våre arrangementer, lese søndagens preken hjemme på skjerm, se vår hjemmeside:
www.kirken.no/sthans/

**St. Hanshaugen sokn, Akersbakken 30,
0172 Oslo. post.sthans.oslo@kirken.no**

Redaksjonen for nyhetsbrevet består av:

Anders Smith (red.) og Roger Jensen.

Alle bilder ©RJ om ikke annet er anført.